

بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ شهرداریهای کشور

معاونت هماهنگی امور عمرانی
سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور
معاونت برنامه ریزی و توسعه

۱۳۸۸

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	کلیات .....
۱	الف - سیاست‌های وزارت کشور .....
۲	ب - رهنمودهای بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ .....
۷	فصل اول: بودجه برنامه‌ای .....
۷	الف - نحوه تنظیم بودجه سال ۱۳۸۹ .....
۷	ب - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه .....
۱۰	فصل دوم: بودجه عملیاتی .....
۱۰	الف - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه .....
۱۳	ب - مراحل تنظیم سند بودجه عملیاتی شهرداری .....
۱۳	۱- شناسایی عناوین و پیش‌بینی مقادیر اعتباری منابع (اقدام هزینه) - فرم شماره ۱ .....
۱۳	۲- شناسایی عناوین و پیش‌بینی مقادیر سرفصلهای درآمدی شهرداری - فرم شماره ۲ .....
۱۴	۳- شناسایی فعالیتهای شهرداری - فرم شماره ۳ .....
۱۵	۴- شناسایی خدمات شهرداری و عملکرد آن - فرم‌های شماره ۴ و ۴-۱ .....
	۵- محاسبه قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات (دستورالعمل نحوه محاسبه قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات شهرداری بخش "د" فصل دوم بخشنامه) .....
۱۵	۶- شناسایی پروژه‌های عمرانی و خدمات شهری - فرم شماره ۵ .....
۱۶	۷- تهیه و تنظیم چارچوب سند بودجه عملیاتی شهرداری - فرم شماره ۶ .....
۱۷-۲۵	فرمهای ۱ الی ۶ .....
۳۶	ج - جدول کلان وضعیت بودجه عملیاتی شهرداری .....
۳۷	د - دستورالعمل نحوه محاسبه قیمت تمام شده فعالیتها و خدمات شهرداری .....

بسته

❖ کلیات:

به خواست خداوند متعال **اولین بخشنامه** بودجه شهرداریها در **دولت دهم** در شرایطی تنظیم و ابلاغ می‌گردد که اجرای سیاست‌های تمرکززدایی و اعطای اختیارات به مدیریت‌های منطقه‌ای و محلی، توسعه حمل و نقل درون شهری و به ویژه اصلاح ساختار بودجه‌ریزی در سرلوحه اقدامات وزارت کشور می‌باشد. در این راستا سند چشم‌انداز بیست ساله، سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه (ابلاغی مقام معظم رهبری)، سیاست‌های کلان دولت مندرج در بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور و نیز سیاست‌های وزارت کشور چهارچوب بخشنامه بودجه را تشکیل داده‌است.

الف - سیاست‌های وزارت کشور

• چشم انداز :

با عنایت به سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری برای تدوین برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، و با توجه به لزوم همگامی اهداف و سیاست‌های اتخاذ شده در حوزه مدیریت شهری و روستایی با سیاست های ابلاغی ایشان و حسب **رهنمودهای وزیر محترم کشور**، سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور اقدام به طراحی و برنامه ریزی برای اجرایی نمودن محورهای مورد نظر در قالب **طرح تحرک و تعیین اهداف راهبردی برای ۴ سال آینده** سازمان و شهرداری های کشور در محدوده امکانات و ظرفیت های موجود نموده است .

• اهداف کلان :

- ۱- ارتقاء و بهبود شاخص های توسعه پایدار شهری و روستایی .
- ۲- ارتقاء هویت ایرانی و اسلامی شهر و شهروندان .

۳- پشتیبانی و هدایت مالی ، اداری و حقوقی از شهرداری ها و دهیاری های کشور .

۴- ارتقاء جایگاه آموزش ، پژوهش ، فناوری اطلاعات و سرمایه انسانی در عرصه مدیریت شهری و روستایی .

• اهداف خرد:

به منظور اجرایی شدن اهداف مذکور ، **اهداف خرد** مربوطه که قابل انعکاس در بودجه شهرداری ها می باشد، با هدف دستیابی به نتایج مشخص به شرح ذیل در بخشنامه بودجه حاضر لحاظ گردیده است :

۱- **مدیریت هزینه** در شهرداری ها از طریق پیاده سازی **بودجه عملیاتی** و بودجه ریزی بر مبنای قیمت تمام شده انواع خدمات شهری.

۲- **افزایش کارایی و بهره وری** از طریق برون سپاری تولید خدمات شهری و واگذاری امور به بخش خصوصی .

۳- **کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت** از طریق توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی و خطوط ریلی .

۴- **توسعه فناوری اطلاعات** و حرکت در جهت تحقق شهرداری الکترونیک از طریق گسترش خدمات الکترونیکی و استفاده از نرم افزارهای متنوع در حوزه های گوناگون مالی ، شهرسازی و...

۵- **پاسخگو نمودن شهرداری ها** از طریق افزایش نظارت و ارزشیابی برنامه ها و عملکرد آنها.

۶- **توسعه فرهنگی** ، ترویج و تبلیغ مفاهیم ارزشی از طریق توسعه فضاهای فرهنگی و فعالیت های اجتماعی و...

• ویژگیهای بخشنامه:

اهم ویژگی های بخشنامه بودجه به شرح ذیل می باشد :

۱- **گسترش کمی و کیفی بودجه عملیاتی** از طریق بسط جزئیات (اصلاح فرم ها ، تعریف دقیق تر برنامه ها و خدمات

خروجی، نحوه محاسبه قیمت تمام شده و ...) و افزایش تعداد شهرداری های داوطلب پیاده سازی .

۲- اصلاح کدهای درآمدی با توجه به اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده.

۳- در نظر گرفتن سیاست های کلی برنامه پنجم .

۴- تحرک بخشی به فعالیت های عمرانی و خدماتی در شهرها .

ب - رهنمودهای بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹

با عنایت به سیاستهای دولت در زمینه افزایش مشارکت اجتماعی، توسعه منابع انسانی و فناوری و بهره‌مندی از منابع، کاهش تصدیهای غیرضرور و واگذاری امور به بخش غیردولتی و حرکت به سمت مدیریت واحد شهری راهبردهای ذیل مورد تأکید است:

- اولویت دادن و پیش‌بینی اعتبار لازم برای اتمام طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمامی که در سال ۱۳۸۹ به بهره‌برداری رسیده و یا منجر به افزایش خدمات و اشتغال می‌گردند.
- اولویت در تعمیر و تکمیل فضاهای موجود بجای ایجاد فضای جدید
- سامان بخشی مناطق حاشیه‌نشین
- توسعه فناوری اطلاعات و پیش‌بینی اقدامات لازم در جهت شهرداری الکترونیک
- تقویت ناوگان حمل و نقل عمومی و توسعه خطوط ریلی
- توجه و افزایش درآمدهای پایدار و فعال‌سازی کدهای درآمدی راكد
- حمایت از حضور فعال بخش‌های خصوصی و تعاونی و حداکثر استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های عمرانی و خدماتی (تقویت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و برون‌سپاری امور خدماتی و عمرانی مدیریت شهری)
- تهیه برنامه سالانه و بودجه در چارچوب سیاست‌های مندرج در بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور در مورد آن قسمت از بودجه که از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود.

- استمرار و تکمیل اصلاح ساختار بودجه‌ریزی و حرکت به سمت استقرار کامل بودجه‌ریزی عملیاتی که گام سوم آن در بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ برداشته شده است.

- **چارچوب عملیاتی تدوین بودجه:**

۱- سهم شهرداری از عوارض فرآورده‌های نفتی، شماره‌گذاری خودرو و سیگار (موضوع تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده) و اعتبارات دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی (تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده) در چارچوب ابلاغیه، برنامه‌های مصوب و دستورالعمل‌ها به گونه‌ای هزینه شود که حکم ماده ۶۸ قانون شهرداری در خصوص تعیین حداقل سهم هزینه‌های عمرانی رعایت گردد.

۲- سرفصل‌های کلان توزیع اعتبارات متمرکز موضوع تبصره (۲) ماده ۳۹ و تبصره (۳) ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده به شرح ذیل می‌باشد:

❖ کمک به بودجه

❖ توسعه فعالیت‌های عمرانی و خدماتی با محوریت مدیریت پسماند، توسعه فضای سبز، خدمات ایمنی و امداد و حمایت از طرح‌های درآمدزا

❖ ساماندهی بافت‌های مسئله‌دار و توجه به بافت‌های تاریخی و فرهنگی

❖ توسعه آموزش و پژوهش با رویکرد افزایش توان علمی شهرداری‌ها

۳- سیاست‌گذاری عناوین برنامه‌ها و فعالیت‌های اعتبارات در سال ۱۳۸۹ برعهده مدیریت شهری با هماهنگی مدیریت استانی بوده و این سازمان صرفاً به تدوین و ابلاغ سیاست‌ها و سرفصل‌های کلان مبادرت خواهد نمود.

نکته: سیاست‌گذاری و نحوه تعیین برنامه‌ها و فعالیت‌های توزیع اعتبارات در سطح کلان و محلی در قالب دستورالعمل توزیع اعتبارات

که متعاقباً ابلاغ خواهد شد، به اطلاع استانداری و شهرداری‌ها خواهد رسید.

۴- مبنای پیش‌بینی درآمدهای بند ۱ (مجموع اعتبارات متمرکز) برای سال ۱۳۸۹ حداکثر معادل ۸۰٪ حق‌السهم ابلاغی سال ۱۳۸۸ شهرداری توسط سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور (موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده) به استانداری مربوطه می‌باشد. ضمناً وام‌های اعطائی و سایر کمک‌هائی که خارج از بودجه مذکور (ردیف‌های ملی) و بطور ویژه به شهرداری‌ها اختصاص داده شده‌است، مشمول محاسبه درآمد مذکور نخواهد بود.

۵- هرگونه پیش‌بینی اعتبار جهت استخدام و به‌کارگیری نیروهای جدید توسط شهرداریها و سازمانهای وابسته به شهرداریها اکیداً ممنوع بوده و صدور هرگونه مجوز استخدام و یا به‌کارگیری نیرو صرفاً براساس مجوزهای صادره توسط سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور و پس از طی مراحل قانونی آن از قبیل آزمون، گزینش و ... امکان‌پذیر می‌باشد.

۶- حکم ماده ۶۸ قانون شهرداری در خصوص نسبت بودجه عمرانی به کل بودجه شهرداری، علاوه بر بودجه مصوب می‌بایستی در عملکرد بودجه سالانه شهرداری نیز رعایت گردد.

۷- شهرداریها مکلفند در سال جاری اعتبارات ماده ۱۷ را صرفاً در چارچوب دستورالعمل نحوه هزینه‌کرد که در سال گذشته تهیه و به تصویب شورای اسلامی شهر رسانده‌است، هزینه نماید. هزینه‌کرد اعتبارات این ماده صرفاً در چارچوب دستورالعمل مصوب مجاز می‌باشد.

۸- باتوجه به تغییرات منابع درآمدی ناشی از تصویب و اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده کدهای درآمدی شهرداریها به شرح ذیل اصلاح می‌گردند:

۸-۱- باتوجه به لزوم برنامه‌ریزی در شهرداری‌ها جهت اختصاص جریمه حذف پارکینگ به ایجاد پارکینگ‌های عمومی، کد جدیدی با شماره ۰۶۰۳۰۱۲ (۶۳۱۲) قدیم یا در شهرداری‌هایی که عدد فرعی پیش‌بینی شده با ذکر اعداد فرعی مانند ۶۳۱۲۰۰ در مورد شهرداری

تهران) تحت عنوان **جریمه حذف پارکینگ** در ذیل طبقه ۰۶۰۲ (۶۳۰۰ قدیم) کدینگ درآمدی (دارایی که به طور اتفاقی یا به موجب قانون به شهرداری تعلق می‌گیرد) ایجاد می‌گردد. لازم به ذکر است عوارض حذف پارکینگ همچنان در کد درآمدی ۰۲۰۱۰۰۲ (۲۱۰۲ قدیم) ثبت خواهد شد، اما جرایم کمیسیون ماده ۱۰۰ بابت تخلفات پارکینگ در کد درآمدی جدید (۰۶۰۳۰۱۲) ثبت می‌گردد.

۸-۲- باتوجه به وصول و واریز عوارض بر کالا و خدمات توسط سازمان امور مالیاتی کشور (حسب حکم مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده)، کد جدیدی با شماره ۰۱۰۱۰۱۰ (۱۱۱۰ قدیم) یا در شهرداری‌هایی که عدد فرعی پیش‌بینی شده با ذکر اعداد فرعی مانند ۱۱۱۰۰۰ در مورد شهرداری تهران) تحت عنوان **عوارض بر فروش کالا و ارائه خدمات (موضوع بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)** در ذیل طبقه ۰۱۰۱ (۱۱۰۰ قدیم) کدینگ درآمدی (درآمدهای ناشی از عوارض عمومی - وصولی توسط سایر مؤسسات) ایجاد می‌گردد. لازم به ذکر است ۱/۵ درصد عوارض وصولی از کالا و خدمات که توسط سازمان امور مالیاتی وصول و به حساب شهرداری محل واریز می‌شود، از سال ۱۳۸۹ در این کد درآمدی ثبت می‌گردد. در صورتی که شهرداری‌ها نسبت به تعریف کد درآمدی با شماره ۰۱۰۱۰۱۰ (۱۱۱۰ قدیم) - بعد از عوارض برق و قبل از سایر) و یا بعد از آن اقدام نموده باشند، موظفند این شماره را به عنوان فوق‌الذکر اختصاص داده و کدهای درآمدی را به بعد از کد مزبور انتقال دهند.

نکته: در صورت امکان تفکیک و احصاء عوارض واریزی از این محل در سال ۱۳۸۸ (از درآمدهای دیگر ثبت شده در کد سایر درآمدها) شهرداری‌ها می‌توانند مبالغ مذکور را جهت شفاف‌سازی درآمدهای وصولی در این سال در کد مذکور ثبت نمایند.

۸-۳- کد ۰۱۰۱۰۰۳ (۱۱۰۳ قدیم - عوارض گاز)، کد ۰۱۰۱۰۰۵ (۱۱۰۵ قدیم - عوارض آب بهای مشترکین)، کد ۰۱۰۱۰۰۶ (۱۱۰۶ قدیم - عوارض تلفن)، کد ۰۱۰۱۰۰۹ (۱۱۰۹ قدیم - عوارض برق)، کد

۰۱۰۴۰۰۲ (۱۴۰۲ قدیم - عوارض بر هتل و مسافرخانه و ...)، کد
۰۱۰۴۰۰۷ (۱۴۰۷ قدیم - عوارض بر قراردادها)، کد ۰۱۰۴۰۰۸ (۱۴۰۸)
قدیم - عوارض بر تولید و یا فروش محصولات تولیدی) و کد ۰۱۰۴۰۱۱
(۱۴۱۱ قدیم - عوارض بر نوشابه‌ها) برای عوارض وصولی مربوطه از
سال ۱۳۸۹ به بعد غیرفعال و کلیه عوارض وصولی از این محل در کد
۰۱۰۱۰۱۰ (۱۱۱۰ قدیم) تحت عنوان **عوارض بر فروش کالا و ارائه
خدمات (موضوع بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش
افزوده)** ثبت می‌گردد.

نکته: کدهای مورد اشاره (۰۱۰۱۰۰۳، ۰۱۰۱۰۰۵، ۰۱۰۱۰۰۶،
۰۱۰۱۰۰۹، ۰۱۰۴۰۰۲، ۰۱۰۴۰۰۷، ۰۱۰۴۰۰۸، ۰۱۰۴۰۱۱) برای
ثبت درآمد عوارض معوقه قبل از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده،
همچنان باز و فعال بوده و صرفاً وصولی مطالبات معوقه شهرداری‌ها
بابت این موارد از سنوات گذشته همچنان می‌تواند در کدهای مزبور
ثبت گردد.

۹- باتوجه به حکم مربوطه در قانون مالیات بر ارزش افزوده، شهرداریها
مکلفند معادل سه درصد (۳٪) عوارض کالا و خدمات (موضوع بند
الف ماده ۳۸ قانون مزبور) را در بهای فروش کالا و خدمات از اشخاص
حقیقی و حقوقی اضافه و دریافت نموده و سپس به حساب مربوطه
سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند.
کالا و خدمات مشمول دریافت سه درصد (۳٪) فوق (که باید به
حساب سازمان مالیاتی واریز گردد) به شرح زیر می‌باشند:

❖ طبقه ۰۳ (۳۰۰۰ قدیم) کدینگ درآمدی (زیرمجموعه طبقه
**درآمدی بهای خدمات و درآمدهای مؤسسات انتفاعی
شهرداری)**

❖ زیرمجموعه کد ۰۷۰۲ (۷۲۰۰ قدیم - فروش اموال شهرداری)
❖ کد ۰۱۰۳۰۰۴ (۱۳۰۴ قدیم - عوارض معاینه اتومبیل)
❖ آن دسته از درآمدهای زیرمجموعه کد ۰۴۰۲ (۴۲۰۰ قدیم -
درآمد حاصل از اموال شهرداری) که در قبال ارائه خدمات،
دریافت می‌گردند

❖ سایر درآمدهای حاصل از فروش کالا یا ارائه خدمات مانند کد
۰۳۰۲۰۰۹ (۳۲۰۹) قدیم - درآمد حاصل از فروش گل و گیاه و
سایر محصولات)

نکته: ۱/۵ درصد از مالیات واریزی به حساب سازمان امور مالیاتی کشور
مجدداً به عنوان حق السهم شهرداری به شهرداری محل عودت خواهد
گردید.

**۱۰- توجه و اهتمام جدی به امر پیاده‌سازی بودجه‌ریزی عملیاتی
در چارچوب مراحل تنظیم سند بودجه عملیاتی و فرمهای
مربوطه و نیز مراحل استخراج بهای تمام شده خدمات در
تنظیم بودجه شهرداریها باید مدنظر قرار گیرد.**

**۱۱- شهرداریها می‌توانند در صورت آمادگی لازم و فراهم بودن
شرایط نسبت به جایگزینی بودجه‌ریزی عملیاتی به جای
بودجه‌ریزی فعلی (برنامه‌ای) براساس مفاد بخشنامه و
پیوست آن در سال ۱۳۸۹ اقدام نماید.**

فصل اول: بودجه برنامه‌ای

الف - نحوه تنظیم بودجه سال ۱۳۸۹
تنظیم بودجه سال ۱۳۸۹ نیز به مانند سال ۱۳۸۸ به دو روش انجام می‌پذیرد که در این فصل به بودجه‌ریزی برنامه‌ای و در فصل دوم به بودجه‌ریزی عملیاتی به همراه ضوابط مربوطه اشاره می‌گردد.
در روش تنظیم بودجه برنامه‌ای، فرمتها و نرم‌افزار سیستم بودجه ارائه شده در سالهای قبل ملاک عمل قرار داشته و مبنای چارچوب مصوبه بودجه در سال ۱۳۸۹ خواهد بود.

ب - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه

- ۱- مبلغ پاداش پایان سال (عیدی) تابع رقم مصوب هیأت وزیران می‌باشد که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. شهرداریها موظف هستند در بودجه سال ۱۳۸۹ بابت عیدی به ازای هر نفر شاغل و بازنشسته مبلغ سه میلیون (۳.۰۰۰.۰۰۰) ریال پیش‌بینی کنند.
- ۲- افزایش حقوق و مزایا و فوق‌العاده‌های کارکنان رسمی و پیمانی حداکثر به میزان دوازده درصد (۱۲٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ پیش‌بینی شود.
- ۳- میزان پرداخت اضافه‌کار کارکنان شهرداری در بودجه سال ۱۳۸۹ حداکثر معادل اضافه‌کار پیش‌بینی شده در سقف اعتبار سال ۱۳۸۸ در نظر گرفته شود.
- ۴- میزان پرداخت کمک‌های غیرنقدی به تمام کارکنان، بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران در سال ۱۳۸۹ یک میلیون (۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال منظور گردد.
- ۵- میزان پرداخت مأموریت‌های خارج از کشور کارکنان شهرداری در بودجه سال ۱۳۸۹ حداکثر معادل پرداخت‌های پیش‌بینی شده در سقف اعتبار سال ۱۳۸۸ در نظر گرفته شود.
- ۶- براساس ماده ۶ قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲ شهرداریها مکلف‌اند همه‌ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از درآمدهای وصولی (به استثنای وام) سال قبل خود را به منظور اداره

امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

۷- حداکثر اعتبارات موضوع مواد ۱۶ و ۱۷ بودجه شهرداری (به جزء کمکه‌هایی که به سازمان‌های وابسته به شهرداری و بودجه شوراهای اسلامی شهرها می‌شود) معادل ۲ درصد بودجه جاری به استثنای کمکه‌های ملی و استانی و نیز اعتبارات موضوع تبصره (۳) ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد. اعتبار مزبور به شرط وجود اعتبار مصوب، به پیشنهاد شهرداری و موافقت شورای اسلامی شهر قابل هزینه خواهد بود.

نکته: ۰/۵٪ کمکه به کتابخانه‌های عمومی از شمول سقف ۲٪ اعتبارات ماده ۱۶ و ۱۷ فصل چهارم مستثنی می‌باشد (دو درصد به غیر از نیم درصد کتابخانه‌ها می‌باشد).

۸- سه درصد (۳٪) از بودجه برنامه‌ها و عملیات فرهنگی و تبلیغی شهرداری و فرهنگسراها و حسب بند (ز) ماده ۱۰۸ قانون برنامه چهارم، در قالب فعالیتی مشخص با عنوان "حفظ و گسترش اندیشه و سیره عملی حضرت امام" در جهت تحقق اهداف مذکور در ماده فوق، پیش‌بینی و بدین امر اختصاص دهند.

۹- بندهای ۴، ۶ و ۷ بخش دوم از فصل پنجم و همچنین بندهای ۱، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۱۵ بخش سوم از فصل پنجم بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۶ شهرداریها، در بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۹ تنفیذ می‌گردند.

۱۰- میزان اعتبارات قابل برآورد برای هزینه‌های وظیفه خدمات اداری شورای اسلامی شهرها برای سال ۱۳۸۹ مطابق موازین زیر تعیین می‌شود:

- شهرداری شهرهای با جمعیت تا ۱۰ هزار نفر حداکثر معادل ۴ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمکه‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمکه‌های استانی تا سقف ۲۵۷.۰۴۶.۰۰۰ ریال

- شهرداری شهرهای با جمعیت ده تا ۵۰ هزار نفر حداکثر معادل ۳/۱ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۴۲۲.۵۰۸.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۵۰ هزار نفر تا ۱۰۰ هزار نفر حداکثر معادل ۲/۱ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۵۷۷.۰۷۵.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۱۰۰ هزار نفر تا ۲۵۰ هزار نفر حداکثر معادل ۱/۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۰۳۰.۹۸۱.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۲۵۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت حداکثر معادل ۰/۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۱۹۴.۹۶۱.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۵۰۰ هزار تا یک میلیون نفر حداکثر معادل ۰/۴ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها و اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۶۷۶.۳۶۹.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت یک میلیون نفر و بالاتر بجز تهران حداکثر معادل ۰/۱۳۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها و اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر

ارزش افزوده (حقوق گمرکي) و وام ارسالي سازمان شهرداریها

و کمک‌های استانی تا سقف ۲.۳۶۹.۲۹۷.۰۰۰ ریال

• بودجه شوراي اسلامي شهر تهران با ۲۰٪ افزایش نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۸ تنظیم گردد.

نکته ۱: اعتبارات مزبور پس از محاسبه در ردیف اعتباري "تأمین اعتبار بودجه شوراي شهر" در ذیل ماده ۱۶ وظیفه خدمات اداري بودجه شهرداری قابل پیش‌بینی می‌باشد. انجام هرگونه هزینه‌ای به غیر از بودجه مذکور تحت هر عنوان در بودجه شوراي اسلامي شهر ممنوع می‌باشد.

نکته ۲: پرداخت بودجه شوراي اسلامي شهر از محل اعتبارات بودجه شهرداری منوط به تصویب بودجه شوراي اسلامي شهر بوده و بودجه مورد نیاز شوراهای فرادست (حداکثر تا ۲٪ اعتبار مصوب) نیز از محل بودجه شورا قابل تأمین خواهد بود.

نکته ۳: در ابتدای سال معادل یک چهارم اعتبار مصوب شوراي اسلامي شهر بصورت علی‌الحساب تخصیص یافته و پرداخت می‌شود و در ماههای چهارم، هفتم و دهم متناسب با میزان وصولي قطعي کل درآمد شهرداری در هر سه ماه، تعدیل و پرداخت خواهد شد.

نکته ۴: عملکرد اعتبارات پیش‌بینی شده جهت بودجه شوراي اسلامي شهر متناسب با درصد تحقق درآمد کل بودجه شهرداری می‌بایستی باشد.

۱۱- شهرداریها می‌بایستی ترتیبی اتخاذ نمایند تا نسبت به کسر کسورات قانوني حقوق پرسنل و پیمانکار (به ویژه بیمه) اقدام و مبالغ مزبور به حساب سازمانهای مربوطه واریز شده تا از ایجاد تعهد برای سالهای آتی جلوگیری نمایند.

۱۲- میزان پیش‌بینی درآمدها در سال ۱۳۸۹ می‌بایستی متناسب با رشد اعتبارات در سالهای گذشته انجام پذیرد. در صورت افزایش بیش از آن لازم است موارد و میزان تحقق درآمد اضافه شده بررسی و دلایل توجیهی آن به مبایذی ربط ارائه گردد.

فصل دوم: بودجه عملیاتی

در راستای سیاستهای دولت و تکالیف قانونی مربوط به اصلاح نظام بودجه ریزی سازمانها و موسسات بخش عمومی و دولتی و همچنین بند ۳۲ سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه ابلاغی مقام معظم رهبری مبنی بر تغییر نظام بودجه ریزی کشور به بودجه ریزی عملیاتی، سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور از سال ۱۳۸۶ اقداماتی را برای ایجاد زمینه لازم جهت تغییر نظام بودجه ریزی شهرداریهای سراسر کشور ساماندهی و هدایت نموده است. در همین راستا لازم است تا کلیه شهرداریها جهت آماده سازی زمینه اجرای بودجه ریزی عملیاتی در سال آتی و در چارچوب ضوابط و مراحل مشروحه زیر، نسبت به تنظیم سند بودجه عملیاتی خود اقدام نموده و نسخه ای از آن را به سازمان ارسال نمایند.

به منظور فرهنگ سازی و ایجاد بستر لازم برای تغییر نظام بودجه ریزی شهرداریها در سال ۱۳۸۹ از میان شهرداریهایی که نسبت به تنظیم بودجه عملیاتی شهرداری در چارچوب فرمت ابلاغی اقدام و نسخه ای از آن را حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال آینده به دفتر برنامه و بودجه سازمان ارسال نمایند، شهرداریهای برتر شناسایی و به نحو مقتضی (مادی و معنوی) تقدیر به عمل خواهد آمد.

الف - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه

۱- مبلغ پاداش پایان سال (عیدی) تابع رقم مصوب هیأت وزیران می باشد که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. شهرداریها موظف هستند در بودجه سال ۱۳۸۹ بابت عیدی به ازای هر نفر شاغل و بازنشسته مبلغ سه میلیون (۳.۰۰۰.۰۰۰) ریال پیشبینی کنند.

۲- افزایش حقوق و مزایا و فوقالعادههای کارکنان رسمی و پیمانی به میزان حداکثر دوازده (۱۲) درصد نسبت به سال ۱۳۸۸ پیشبینی شود.

۳- میزان پرداخت اضافه‌کار کارکنان شهرداری در بودجه سال ۱۳۸۹ حداکثر معادل اضافه‌کار پیش‌بینی شده در سقف اعتبار سال ۱۳۸۸ در نظر گرفته شود.

۴- میزان پرداخت کمک‌های غیرنقدی به تمام کارکنان، بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران در سال ۱۳۸۹ یک میلیون (۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال منظور گردد.

۵- میزان پرداخت مأموریت‌های خارج از کشور کارکنان شهرداری در بودجه سال ۱۳۸۹ حداکثر معادل پرداخت‌های پیش‌بینی شده در سقف اعتبار سال ۱۳۸۸ در نظر گرفته شود.

۶- براساس ماده ۶ قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی کشور مصوب ۱۳۸۲ شهرداریها مکلف‌اند همه‌ساله حداقل نیم درصد (۵/۰٪) از درآمدهای وصولی (به استثنای وام) سال قبل خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

۷- حداکثر اعتبارات موضوع مواد ۱۶ و ۱۷ بودجه شهرداری (به جزء کمک‌هایی که به سازمان‌های وابسته به شهرداری و بودجه شوراهای اسلامی شهرها می‌شود) معادل ۲ درصد بودجه جاری به استثنای کمک‌های ملی و استانی و نیز اعتبارات موضوع تبصره (۳) ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد. اعتبار مزبور به شرط وجود اعتبار مصوب، به پیشنهاد شهرداری و موافقت شورای اسلامی شهر قابل هزینه خواهد بود.

نکته: ۵/۰٪ کمک به کتابخانه‌های عمومی از شمول سقف ۲٪ اعتبارات ماده ۱۶ و ۱۷ فصل چهارم مستثنی می‌باشد (دو درصد به غیر از نیم درصد کتابخانه‌ها می‌باشد).

۸- سه درصد (۳٪) از بودجه برنامه‌ها و عملیات فرهنگی و تبلیغی شهرداری و فرهنگسراها و حسب بند (ز) ماده ۱۰۸ قانون برنامه چهارم، در قالب **خدمت " آموزش و ارتقاء فرهنگ عمومی شهر "** مشخص و با عنوان "حفظ و گسترش اندیشه و سیره

عملی حضرت امام" در جهت تحقق اهداف مذکور در ماده فوق،
پیش‌بینی و بدین امر اختصاص دهند.

۹- بندهای ۴، ۶ و ۷ بخش دوم از فصل پنجم و همچنین بندهای ۱، ۹،
۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۱۵ بخش سوم از فصل پنجم بخشنامه بودجه
سال ۱۳۸۶ شهرداریها، در این بخشنامه بودجه تنفیذ می‌گردند.

۱۰- میزان اعتبارات شورای اسلامی شهرها در سال ۱۳۸۹ مطابق
موازن زیر در نظر گرفته می‌شود:

- شهرداری شهرهای با جمعیت تا ۱۰ هزار نفر حداکثر معادل ۴ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۲۵۷.۰۴۶.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ده تا ۵۰ هزار نفر حداکثر معادل ۳/۱ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۴۲۲.۵۰۸.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۵۰ هزار نفر تا ۱۰۰ هزار نفر حداکثر معادل ۲/۱ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۵۷۷.۰۷۵.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۱۰۰ هزار نفر تا ۲۵۰ هزار نفر حداکثر معادل ۱/۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها، اعتبارات تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۰۳۰.۹۸۱.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت ۲۵۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت حداکثر معادل ۰/۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای

کمک‌ها، اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۱۹۴.۹۶۱.۰۰۰ ریال

- شهرداری شهرهای با جمعیت ۵۰۰ هزار تا یک میلیون نفر حداکثر معادل ۰/۴ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها و اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۱.۶۷۶.۳۶۹.۰۰۰ ریال
- شهرداری شهرهای با جمعیت یک میلیون نفر و بالاتر به استثناء شهرتهران حداکثر معادل ۰/۱۳۶ درصد کل بودجه مصوب به استثنای کمک‌ها و اعتبارات موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (حقوق گمرکی) و وام ارسالی سازمان شهرداریها و کمک‌های استانی تا سقف ۲.۳۶۹.۲۹۷.۰۰۰ ریال
- بودجه شورای اسلامی شهر تهران با ۲۰٪ افزایش نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۸۸ تنظیم گردد.

نکته ۱: اعتبارات مزبور پس از محاسبه در ردیف اعتباری "تأمین اعتبار بودجه شورای شهر" در ذیل ماده ۱۶ بودجه شهرداری قابل پیش‌بینی می‌باشد. انجام هرگونه هزینه به غیر از بودجه مذکور تحت هر عنوان در بودجه شورای اسلامی شهر ممنوع می‌باشد.

نکته ۲: پرداخت بودجه شورای اسلامی شهر از محل اعتبارات بودجه شهرداری منوط به تصویب بودجه شورای اسلامی شهر بوده و بودجه مورد نیاز شوراهای فرادست (حداکثر تا ۲٪ اعتبار مصوب) نیز از محل بودجه شورا قابل تأمین خواهد بود.

نکته ۳: در ابتدای سال معادل یک چهارم اعتبار مصوب شورای اسلامی شهر بصورت علی‌الحساب تخصیص یافته و پرداخت می‌شود و در ماههای چهارم، هفتم و دهم متناسب با میزان وصولی قطعی کل درآمد شهرداری در هر سه ماه، تعدیل و پرداخت خواهد شد.

نکته ۴: عملکرد اعتبارات پیش‌بینی شده جهت بودجه شورای اسلامی شهر متناسب با درصد تحقق درآمد کل بودجه شهرداری می‌باشد.

۱۱- شهرداریها مي‌بایست ترتیبي اتخاذ نمایند تا نسبت به كسر كسورات قانوني حقوق پرسنل و پیمانكار (به ویژه بیمه) اقدام و مبالغ مزبور به حساب سازمانهاي مربوطه واريز شده تا از ایجاد تعهد براي سالهاي آتي جلوگیری نمایند.

۱۲- میزان پیش‌بینی درآمدها در سال ۱۳۸۹ متناسب با رشد اعتبارات در سالهاي گذشته انجام خواهد پذیرفت. در صورت افزایش بیش از آن لازم است موارد و میزان تحقق درآمد اضافه شده بررسی و دلایل توجیهي آن به مبایذی ذیربط ارائه گردد.

ب - مراحل تنظیم سند بودجه عملیاتی شهرداری

۱ - شناسایی عناوین و پیش‌بینی مقادیر اعتباری منابع (اقلام هزینه)

نگهداری اقلام هزینه و میزان استفاده از منابع در شهرداریها در چارچوب ۲۰ ماده بودجه‌ای صورت می‌گیرد. در این ۲۰ ماده با توجه به طبقه بندی صورت گرفته پیش‌بینی اعتبارات بودجه‌ای انجام شده و عملکرد آن در پایان سال مالی این امکان را برای شهرداریها فراهم می‌نماید تا تفریغ ریالی بودجه را محاسبه نموده و مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. در استقرار بودجه ریزی عملیاتی گام نخست، تهیه فهرستی از پیش‌بینی منابع در قالب اقلام هزینه می‌باشد؛ بر خلاف آنچه در نظام‌های بودجه ریزی هزینه‌ای صورت می‌گیرد که تهیه اقلام هزینه گام انتهایی بودجه محسوب می‌شود.

در **فرم شماره يك** پیوست بخشنامه فصول و ۲۰ ماده بودجه‌ای به همراه ستون‌هایی که در آنها عملکرد ریالی سه ماه آخر سال ۱۳۸۷ و نه ماه اول سال ۱۳۸۸ و پیش‌بینی سال ۱۳۸۹ بر اساس بخشنامه بودجه قرار می‌گیرد. در این فرم تفکیک هزینه‌ها به وظیفه خدمات اداری و شهری مورد نظر نمی‌باشد و باید مواد هزینه به صورت سرجمع قرار گیرد.

۲ - شناسایی عناوین و پیش‌بینی مقادیر سرفصلهای درآمدی شهرداری

درآمدهای شهرداری‌ها در قالب طبقات هفتگانه درآمدی (موضوع **فرم شماره ۲** بخشنامه) و مطابق آنچه در سال‌های گذشته مورد استفاده قرار می‌گرفته است، پیش‌بینی گردد. اما با توجه به تغییرات منابع درآمدی ناشی از تصویب و اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، کدهای درآمدی شهرداری‌ها به شرح زیر اصلاح می‌گردند:

الف - با توجه به وصول و واریز عوارض بر کالا و خدمات توسط سازمان امور مالیاتی کشور (حسب حکم مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده)، کد جدیدی با شماره ۱۱۱۰ تحت عنوان **عوارض بر فروش کالا و ارائه خدمات (موضوع بند الف ماده ۲۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)** در ذیل طبقه ۱۱۰۰ کدینگ درآمدی (درآمدهای ناشی از عوارض عمومی - وصولی توسط سایر موسسات) ایجاد می‌گردد. لازم به ذکر است ۱/۵ درصد عوارض وصولی از کالا و خدمات که توسط سازمان امور مالیاتی وصول و به حساب شهرداری محل واریز می‌شود، از سال ۱۳۸۹ در این کد درآمدی ثبت می‌گردد.

نکته: در صورت امکان تفکیک و احصاء عوارض واریزی از این محل در سال ۱۳۸۸ (از درآمدهای دیگر ثبت شده در کد سایر درآمدها) شهرداری‌ها می‌توانند مبالغ مذکور را جهت شفاف‌سازی درآمدهای وصولی در این سال در کد مذکور ثبت نمایند.

ب - کد ۱۱۰۳ (عوارض گاز)، کد ۱۱۰۵ (عوارض آب بهای مشترکین)، کد ۱۱۰۶ (عوارض تلفن)، کد ۱۱۰۹ (عوارض برق)، کد ۱۴۰۲ (عوارض بر هتل و مسافرخانه و...)، کد ۱۴۰۷ (عوارض بر قراردادهای)، کد ۱۴۰۸ (عوارض بر تولید و یا فروش محصولات تولیدی) و کد ۱۴۱۱ (عوارض برونشابه) برای عوارض وصولی مربوطه از سال ۱۳۸۹ به بعد غیر فعال و کلیه عوارض وصولی از این محل در کد ۱۱۱۰ تحت عنوان **عوارض بر فروش کالا و ارائه خدمات (موضوع بند الف ماده ۲۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)** ثبت می‌گردد.

نکته: کدهای مورد اشاره (۱۱۰۳، ۱۱۰۵، ۱۱۰۶، ۱۱۰۹، ۱۴۰۲، ۱۴۰۷، ۱۴۰۸ و ۱۴۱۱) برای ثبت درآمد عوارض معوقه قبل از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، همچنان باز و فعال بوده و صرفاً وصولی مطالبات

معوقه شهرداری ها بابت این موارد از سنوات گذشته همچنان می تواند در کدهای مزبور ثبت گردد .

۳- شناسایی فعالیت‌های شهرداری

در گام سوم لازم است تا فعالیت های شهرداری در قالب فعالیت های عملیاتی و پشتیبانی شناسایی شود.

در يك تقسیم بندی کلی فعالیت‌های شهرداری را می توان به دو دسته **فعالیت‌های عملیاتی و فعالیت‌های پشتیبانی** طبقه بندی نمود. به

عنوان مثال خواهیم داشت :

فعالیت های عملیاتی نظیر:

- سرویس ، نگهداری ، بازرسی و مرمت تجهیزات ترافیک
- ایمن سازی ، اصلاح هندسی ، طراحی ترافیکی
- فعالیت آموزش شهروندان
- نصب چراغ راهنمایی و خط کشی معابر و نصب تجهیزات ترافیکی
- نظارت بر عملکرد سامانه ترافیک شهر
- نصب تابلوهای معابر، خیابانها ، میدین و غیره

فعالیت‌های پشتیبانی نظیر:

- فعالیت حراست فیزیکی
- فعالیت مطالعات و پژوهش
- فعالیت‌های مدیریتی
- فعالیت حوزه شهردار
- فعالیت‌های اداری
- فعالیت امور خدماتی
- خرید کالا و کارپردازی
- فعالیت انبارداری
- فعالیت حسابداری

فعالیت ها باید مطابق مثال فوق نمایانگر فعالیت های عمده سازمان باشد و از نوشتن فعالیت های جزئی خودداری گردد. برای مثال فعالیت‌هایی نظیر شرکت در جلسات، بررسی درخواست اعطای گروه

استخدامي، درج ماموريت، درج مرخصي استحقاقي يا استعلاجي که در واحد کارگزيني انجام مي شود، علاوه براینکه میزان اعتبار ناچيزي را به خود اختصاص مي دهند از اهمیت کمی برای مدیریت فعاليتها برخوردار بوده در زمره فعاليتهاي جزيي قرار مي گيرند و لازم نمي باشد که بدین صورت در نظر گرفته شوند. با لحاظ نمودن يك عنوان فعالیت اصلي (فرآیند) که در برگيرنده تمامی فعاليتهاي مذکور باشد مي توان مدل هزینه اي شهرداري را طراحی نمود.

در **فرم شماره ۳** بخشنامه فهرستي از اهم فعاليتهاي عملياتي و پشتيباني ارائه شده است که شهرداري ها حسب مورد مي توانند از این فهرست استفاده نموده و يا در آن تغييراتي را اعمال نمایند.

۴- شناسايي خدمات شهرداري و عملکرد آن

مرحله بعد شناسايي خدمات و خروجي هاي شهرداري است که با استانداردهاي کيفي مشخص عرضه مي شود. این خدمات در زیر هر يك از برنامه ها تعريف مي گردند. برنامه ها هدف از ارائه هر يك از خدمات و يا خروجي ها بوده و هر برنامه در زیر يك هدف راهبردي که نتیجه آن برنامه را شکل مي دهد تعريف مي گردند.

با عنایت به لزوم هماهنگي در تهیه و تنظيم بودجه عملياتي شهرداري ها؛ سازمان شهرداري ها و دهيارهاي کشور با توجه به قوانين و مقررات مربوط، اهداف راهبردي، برنامه ها، خدمات (خروجي ها) و واحد سنجش هر خدمت (خروجي) را تهیه و در **فرم شماره ۴** بخشنامه ارائه نموده است. در صورتیکه شهرداريها خدماتي را به شهروندان ارائه مي دهند که در **فرم شماره ۴ يا ۴-۱** منظور نشده است؛ مي توانند با تاييد دفتر برنامه و بودجه سازمان موارد مذکور را به جدول ياد شده اضافه نمایند.

در فرم شماره ۴-۱ در کنار هر خروجي و خدمت ستون مربوط به **عملکرد** نه ماهه سال ۱۳۸۸ و **پيش بيني عملکرد سال ۱۳۸۹** قرار مي گيرد. به عنوان مثال در برنامه جمع آوري بازيافت و دفع پسماندهاي شهري و خدمت جمع آوري و حمل زباله مشخص مي شود که در نه ماه اول سال ۱۳۸۸ عملکرد شهرداري چند تن بوده و با توجه به آن و ساير عوامل

تاثیرگذار پیش‌بینی می‌شود این عملکرد در سال ۱۳۸۹ به چند تن افزایش یابد.

۵- محاسبه قیمت تمام شده فعالیت ها و خدمات

در گام ششم بر اساس دستورالعمل محاسبه قیمت تمام شده خدمات شهرداری که در ادامه این بخشنامه آمده است قیمت تمام شده خدمات و فعالیت‌های شهرداری محاسبه گردد.

۶- پیش بینی پروژه های عمرانی و خدمات شهری

به منظور ارائه خدمات شهرداری مندرج در فرم شماره چهار لازم است تا اقدامات و فعالیت‌هایی صورت پذیرد برخی از این اقدامات در قالب پروژه های عمرانی و خدمات شهری به دو شکل امانی (توسط پرسنل شهرداری) و پیمانی (بر اساس قرارداد منعقد شده با بخش های خارج از شهرداری) صورت می‌گردد.

پروژه های عمرانی و خدمات شهری که توسط پیمانکاران بصورت برون سپاری و انعقاد قرارداد صورت می‌پذیرد در زیر خدمت مربوطه درج شده و هزینه آن بطور مستقیم از ماده هزینه ای مربوط بر روی آن تسهیم می‌گردد. همچنین لازم است خدماتی که به صورت برون سپاری ارائه می‌گردد، در صورتی که منجر به تشکیل سرمایه گردد (ساختمان، ماشین‌آلات و...) به تناسب موضوع در مواد فصل سوم هزینه ها (هزینه های سرمایه ای) و در غیر این صورت در ماده ۵ فصل دوم (خدمات قراردادی) درج شود.

پروژه های عمرانی و خدمات شهری که توسط پرسنل شهرداری انجام می‌شود باید به این صورت در نظر گرفته شوند. در این پروژه ها لازم است تا سرفصل فعالیت پروژه ها در سطح دوم ساختار شکست پروژه (WBS) در فهرست فعالیتها پیش بینی شده و انتسابات لازم از هزینه های انجام شده در اقلام هزینه به آنها و از آنها به پروژه امانی مربوط صورت پذیرد.

اطلاعات لازم برای پیش بینی اعتبارات پروژه های عمرانی و خدمات شهری در چارچوب **فرم شماره ۵** تهیه و ارائه خواهد شد.

۷- تهیه و تدوین چارچوب سند بودجه عملیاتی شهرداری

با جمع کردن هزینه های عملیاتی در زیر هر يك از خدمات و خروجی های شهرداری بهاء تمام شده خدمات بدست می آید. در این حالت با توجه به اینکه طی گام های گذشته اطلاعات لازم برای تنظیم چارچوب بودجه ریزی عملیاتی تولید شده است می توان اطلاعات بدست آمده را در **فرم شماره ۶** جمع بندی نمود .

فرم شماره ۱ - طبقه بندي هزينه ها بر حسب فصول و مواد هزينه

ارقام به هزار ريال

پيش بيني سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه سال ۱۳۸۸	عملکرد سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۷	هزينه ها
			فصل اول - هزينه هاي پرسنلي ماده ۱ - حقوق و دستمزد ماده ۲ - مزایا و کمک ها فصل دوم - هزينه هاي اداري ماده ۳ - ماموريت ، هزينه سفر ، حمل و نقل و ارتباطات ماده ۴ - اجاره بهاء و کرایه ماده ۵ - خدمات قراردادي ماده ۶ - سوخت ماده ۷ - مواد و لوازم مصرف شديني فصل سوم - هزينه هاي سرمايه اي ماده ۱۰ - خريد ساختمان ، زمين ، حقوق و امتيازات ماده ۱۱ - ساختمان و تاسيسات ماده ۱۲ - ماشين الات و وسائط نقلیه ماده ۱۳ - کالاهاي مصرف نشديني

			فصل چهارم - هزینه های انتقالی ماده ۱۶ - کمک ها و پرداخت های دیگر به بخش عمومی ماده ۱۷ - کمک ها و پرداخت های دیگر به بخش خصوصی ماده ۱۸ - بازپرداخت وام و کارمزد ماده ۱۹ - پرداخت های انتقالی به کارکنان ماده ۲۰ - دیون و تعهدات
			جمع کل

فرم شماره ۲ - درآمدهای شهرداری

ارقام به هزار ریال

پیش بینی سال ۱۳۸۹	مصوب سال ۱۳۸۸	عملکرد سال ۱۳۸۷	درآمدها
			۰۱ - درآمد های ناشی از عوارض عمومی ۰۲ - درآمد های ناشی از عوارض اختصاصی ۰۳ - بهای خدمات و درآمد های مؤسسات انتفاعی شهرداری ۰۴ - درآمد های حاصله از وجوه و اموال شهرداری ۰۵ - کمک های اعطایی دولت و سازمانهای دولتی ۰۶ - اعانات و هدایا و دارایی ها ۰۷ - سایر منابع تامین اعتبار
			جمع کل

فرم شماره ۲ - فهرست پیشنهادی اهم فعالیتهای عملیاتی و پشتیبانی شهرداری

نام فعالیت	توضیحات
فعالیتهای عملیاتی	
سرویس، نگهداری، بازرسی و مرمت تجهیزات ترافیک	
ایمن سازی، اصلاح هندسی، طراحی ترافیکی	
فعالیت آموزش شهروندان	
نصب چراغ راهنمایی و خط کشی معابر و نصب تجهیزات ترافیکی	
نظارت بر عملکرد سامانه ترافیک شهر	
فعالیت معاینه فنی	
ایجاد و توسعه فضای سبز	شامل کاشت نهال، تسطیح زمین و بذریاشی جهت ایجاد فضای سبز
نگهداری فضای سبز	شامل آبیاری، نگهداری، چمن زنی، حاشیه زنی، گلکاری، کود دهی
نصب تابلوهای معابر، خیابانها، میداين و غيره	
نصب مبلمان شهري و تندیس	
بهسازی محیط و زیباسازی مناظر شهري	شامل رنگ کاری مناظر و معابر و ...
ترمیم معابر شهري	شامل لکه گیری و آسفالت معابر
رفت و روب و جمع آوري و حمل پسماندهای شهري	

نام فعالیت	توضیحات
لابرويي انهار روباز و سيستم فاضلاب	
جمع آوري پسماندهاي ساختمان - نخاله ساختماني	
پيشگيري و آمادگي مقابله با حوادث و سوانح طبيعي و انساني	
فعاليت اجرائيات	
دفع آبهاي سطحي	
کنترل حيوانات ناقل بيماري	
نگهداري و ساماندهي متکديان	
وصول عوارض و پيگيري مطالبات	
صدور مفاصاحساب درآمدي	
فعاليت کميسیون ماده ۱۰۰	
مدیریت، نظارت و کنترل پروژه‌های عمراني	شامل تهیه آمار عملکردها، کنترل بودجه پروژه ها و نظارت بر حسن اجراي پروژه ها ، ارائه گزارشات ماهيانه پيشرفت فیزیکی
فعاليت انعقاد قرارداد پروژه هاي عمراني	شامل ارائه قيمت کارشناسي مناقصات، تعيين قيمت عمليات جديد، نظارت بر مناقصه ها و تنظيم و کنترل اسناد مناقصه
فعاليت نقشه برداري، پياده سازي و تعيين بر و کف	
فعاليت مدیریت و نظارت بر نوسازي بافتهاي فرسوده	
نظارت بر عملکرد مهندسين ناظر ساختمان	
مسئول ساختماني	

نام فعالیت	توضیحات
کارشناس شهرسازی	
فعالیت بدنه سازی، نما معابر و ساختمان ها	
فعالیت مدیریت و نظارت بر گروه‌های ساختمانی ج و د	
فعالیت بررسی و اصلاح مغایرت‌های شهرسازی و معماری در ساخت و ساز	
فعالیت تهیه، مدیریت و نظارت بر طرح‌های راهبردی وکالبدی	مدیریت و نظارت و تهیه طرح‌های راهبردی وکالبدی ، طرح‌های تفصیلی و بافت فرسوده
فعالیت سطوح و تغییر کاربری ها	
فعالیت تهیه طرح اجرایی	
فعالیت صدور مجوز و پروانه ساختمان	
فعالیت محاسبات عوارض ساختمانی	
فعالیت پاسخ به استعلام شهرسازی و معماری	
برگزاری مراسم فرهنگی، هنری و مذهبی و جشنها مخصوص شهروندان	برگزاری جشنواره (سوگواره) و مسابقات فرهنگی و هنری
مدیریت و نظارت بر عملکرد مراکز فرهنگی و فرهنگسراها	مدیریت فرهنگی
فعالیت امور ورزشی شهروندان	
مدیریت امور سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی	مطالعات و پژوهش های کاربردی در راستای سرمایه گذاری و مشارکت
فعالیت مدیریت امور املاک	شامل فروش و الحاق، اخذ ۱۰٪ سهم شهرداری، افراز و تفکیک و تملک املاک مورد نیاز شهرداری

توضیحات	نام فعالیت
فعالیت‌های پشتیبانی	
	فعالیت برنامه ریزی و بودجه ریزی
	فعالیت آموزش کارکنان، تشکیلات و بهبود روشها
	فعالیت آمار و فناوری اطلاعات
	فعالیت سخت افزار، نرم افزار و شبکه رایانه ای
شامل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات شهروندان و کارکنان	فعالیت ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات
	فعالیت حراست فیزیکی
	فعالیت مطالعات و پژوهش
شامل مدیر، معاون، سرپرست، رئیس گروه، رئیس اداره و مشاور	فعالیت‌های مدیریتی
شامل تدوین و تنظیم لوایح ارسالی به شورای شهر، مدیریت امور مجامع و حسابرسی و غیره	فعالیت حوزه شهردار
شامل امور دفتری، تایپ، منشی گری و غیره	فعالیت‌های اداری
شامل پیشخدمت، سرایداری، آبدارچی، نظافتچی، نامه بر و غیره	فعالیت امور خدماتی
نظارت بر رفت و روب، فضای سبز، جمع آوری و حمل زباله، کشتارگاه و غیره	فعالیت نظارت بر نحوه ارائه خدمات شهری
	خرید کالا و کارپردازی
	فعالیت انبارداری
	فعالیت حسابداری
	فعالیت صندوق

نام فعالیت	توضیحات
فعالیت بایگانی	شامل بایگانی معاونتها و ادارات مختلف شهرداری
فعالیت کارگزینی	شامل کارگزینی معاونتها و ادارات مختلف شهرداری
فعالیت دبیرخانه	شامل دبیرخانه معاونتها و ادارات مختلف شهرداری
فعالیت نقلیه	
فعالیت راننده	
فعالیت مخابرات	
فعالیت امور حقوقی	
فعالیت انعقاد قرارداد	
فعالیت واحد بسیج	
فعالیت روابط عمومی	
فعالیت سیاستگذاری و برنامه ریزی و نظارت شورای شهر	شامل فعالیتهای اعضاء و کارکنان شورای شهر

فرم شماره ۴ - فهرست اهداف راهبردي و برنامه هاي شهرداري

برنامه	اهداف راهبردي
مدیریت پسماندهای شهری	بهبود محیط و فضای شهری
توسعه و نگهداری فضای سبز	
زیباسازی شهری	
کاهش آلودگی هوا	
بهداشت عمومی شهری	
مدیریت آرامستانها	
ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری	
ساماندهی امور صنفی	
کاهش حوادث آتش‌سوزی	ارتقاء سطح ایمنی شهری
هدایت آبهای سطحی	بهبود عبور و مرور شهری
روان‌سازی عبور و مرور	
توسعه حمل و نقل عمومی	
احداث و توسعه معابر و خیابانها	
توسعه اماکن ورزشی	ارتقاء سطح سلامت و فرهنگ شهروندی
توسعه فرهنگ و اماکن فرهنگی و هنری	ارتقاء مدیریت و برنامه‌ریزی شهر
تهیه طرح‌های توسعه و برنامه‌ریزی شهری	

نظارت و کنترل ساختمان	
توسعه فن آوري و اطلاعات	
ايجاد درآمدهاي پايدار	

فرم شماره ۴ - ۱ - فهرست تفصیلي برنامه‌ها و خدمات (خروجي‌ها) شهرداری

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجي)	کد	برنامه	کد
		متر مربع	رفت و روب شهري	۰۱۰۱۰۰۰	مدیریت پسماندهای شهري	۰۱۰۰۰۰۰
		تن	جمع‌آوری و حمل زباله	۰۱۰۲۰۰۰		
		تن	دفع پسماندهای شهري	۰۱۰۳۰۰۰		
		تن	بازیافت پسماندهای شهري	۰۱۰۴۰۰۰		
		خانوار	آموزش شهروندان	۰۱۰۵۰۰۰		
		حلقه چاه	حفاري، لایه روبي و شناسایی چاه‌ها	۰۲۰۱۰۰۰	توسعه و نگهداری فضای سبز	۰۲۰۰۰۰۰
		متر مربع	احداث و توسعه فضای سبز	۰۲۰۲۰۰۰		
		متر مربع	نگهداری فضای سبز	۰۲۰۳۰۰۰		
		تعداد	اجرا و نصب مبلمان شهري	۰۳۰۱۰۰۰	زیبا سازی شهري	۰۳۰۰۰۰۰
		تعداد	نگهداری مبلمان شهري	۰۳۰۲۰۰۰		
		متر مربع	نصب تابلوهای تبلیغاتی	۰۳۰۳۰۰۰		
		متر مربع	پاک‌سازی و مناسب‌سازی فضاهای عمومی شهري	۰۳۰۴۰۰۰		
		تعداد	نصب تابلوهای اطلاع‌رسانی	۰۳۰۵۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
		متر مربع	نصب تزئینات شهری در ایام خاص	۰۳۰۶۰۰۰		
		تعداد خطوط	احداث مراکز معاینه فنی خودروها	۰۴۰۱۰۰۰	کاهش آلودگی هوا	۰۴۰۰۰۰۰
		تعداد خطوط	احداث مراکز معاینه فنی موتور سیکلت	۰۴۰۲۰۰۰		
		ایستگاه	احداث ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوا	۰۴۰۳۰۰۰		
		ایستگاه	نگهداری ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوا	۰۴۰۴۰۰۰		
		چشمه	احداث سرویس بهداشتی عمومی	۰۵۰۱۰۰۰	بهداشت عمومی شهری	۰۵۰۰۰۰۰
		تعداد	مبارزه با حیوانات ناقل بیماری	۰۵۰۲۰۰۰		
		خانوار	آموزش شهروندان	۰۵۰۳۰۰۰		
		متر مربع	احداث کشتارگاه	۰۵۰۴۰۰۰		
		متر مربع	نگهداری کشتارگاه	۰۵۰۵۰۰۰		
		نفر	دفن اموات	۰۶۰۱۰۰۰	مدیریت آرامستان ها	۰۶۰۰۰۰۰
		مترمربع	نوسازی بافت های فرسوده	۰۷۰۱۰۰۰	ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری	۰۷۰۰۰۰۰
		مترمربع	حفظ و نوسازی اماکن تاریخی	۰۷۰۲۰۰۰		
		تعداد شغل	ساماندهی مشاغل شهری	۰۸۰۱۰۰۰	ساماندهی امور صنفی	۰۸۰۰۰۰۰
		غرفه	احداث و تکمیل بازار روز	۰۸۰۲۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
		متر مربع	احداث و تکمیل میادین میوه و تره بار	۰۸۰۳۰۰۰		
		متر مربع	نگهداری مراکز میوه و تره بار و بازار روز	۰۸۰۴۰۰۰		
		ساعت	انجام عملیات امداد و نجات	۰۹۰۱۰۰۰	کاهش حوادث آتش سوزی	۰۹۰۰۰۰۰
		خانوار	آموزش ایمنی و آتش نشانی شهروندان	۰۹۰۲۰۰۰		
		ساعت	انجام عملیات اطفای حریق	۰۹۰۳۰۰۰		
		متر طول	احداث و تکمیل کانالهای دفع آبهای سطحی	۱۰۰۱۰۰۰		
		متر طول	احداث دیوار سنگی رودخانه ها	۱۰۰۲۰۰۰	هدایت آبهای سطحی	۱۰۰۰۰۰۰
		متر طول	نگهداری کانالهای دفع آبهای سطحی و مسیلها	۱۰۰۳۰۰۰		
		مترمربع	بهبودی مسیلهای رودخانه، لایه رویی و پوشش آنها	۱۰۰۴۰۰۰		
		مترمربع	احداث زیرگذر عابر پیاده	۱۱۰۱۰۰۰		
		متر مربع	احداث پل عابر پیاده	۱۱۰۲۰۰۰	روان سازی عبور و مرور	۱۱۰۰۰۰۰
		مترمربع	احداث پل سواره رو	۱۱۰۳۰۰۰		
		مترمربع	احداث زیرگذر سواره رو	۱۱۰۴۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
		مترمربع/تعداد	نصب تابلوها و علائم عمودی ترافیکی	۱۱۰۵۰۰۰		
		تعداد	نصب سرعتکاه‌ها	۱۱۰۶۰۰۰		
		خودرو	احداث پارکینگ‌های عمومی	۱۱۰۷۰۰۰		
		مترمربع	احداث پارکینگ‌های حاشیه‌ای	۱۱۰۸۰۰۰		
		مترطول	اجرای خط کشی‌های طولی	۱۱۰۹۰۰۰		
		مترمربع	اجرای خط کشی‌های عرضی	۱۱۱۰۰۰۰		
		تعداد چراغ	تجهیز سامانه چراغ‌های راهنمایی	۱۱۱۱۰۰۰		
		مترمربع	احداث پایانه‌های بین شهری	۱۱۱۲۰۰۰		
		تعداد تقاطع	اصلاح هندسی معابر و تقاطع‌های موجود	۱۱۱۳۰۰۰		
		تعداد	توسعه و تجهیز طرح کارت پارک	۱۱۱۴۰۰۰		
		مترمربع ساعت	برف روبي	۱۱۱۵۰۰۰		
		مترمربع	نگهداری پایانه‌های بین شهری	۱۱۱۶۰۰۰		
		تقاطع	راه‌اندازی سیستم هوشمند کنترل ترافیک	۱۱۱۷۰۰۰		
		تن / روز	شن‌ریزی معابر	۱۱۱۸۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
		خانوار	آموزش فرهنگ ترافیک	۱۱۱۹۰۰۰		
		نفر	جابجایی مسافر با اتوبوس شهری	۱۲۰۱۰۰۰	توسعه حمل و نقل عمومی	۱۲۰۰۰۰۰
		نفر	جابجایی مسافر با مینی بوس شهری	۱۲۰۲۰۰۰		
		نفر / روز	جابجایی مسافر با قطار شهری	۱۲۰۳۰۰۰		
		نفر	جابجایی مسافران با تاکسی	۱۲۰۴۰۰۰		
		مترطول	جدول کشی معابر	۱۳۰۱۰۰۰	احداث و توسعه معابر و خیابانها	۱۳۰۰۰۰۰
		متر مربع	زیرسازی و آسفالت معابر	۱۳۰۲۰۰۰		
		مترمربع	روکش آسفالت	۱۳۰۳۰۰۰		
		مترمربع	پیاده رو سازی	۱۳۰۴۰۰۰		
		مترطول	توسعه پیاده راهها و مسیر دوچرخه	۱۳۰۵۰۰۰		
		مترمربع	احداث زمینهای ورزشی و همگانی	۱۴۰۱۰۰۰	توسعه اماکن ورزشی	۱۴۰۰۰۰۰
		مترمربع	نگهداری زمینها و اماکن ورزشی	۱۴۰۲۰۰۰		
		مترمربع	احداث نمازخانه ها	۱۵۰۱۰۰۰	توسعه فرهنگ و اماکن فرهنگی و هنری	۱۵۰۰۰۰۰
		مترمربع	احداث فرهنگ سرا و خانههای فرهنگی و	۱۵۰۲۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
			نگارخانه‌ها			
		مترمربع	احداث کتابخانه ها و قرائت خانه ها	۱۵۰۳۰۰۰		
		مترمربع	نگهداري اماکن فرهنگی (فرهنگ سرا و ...)	۱۵۰۴۰۰۰		
		مترمربع	احداث سالن‌های سینما و تئاتر و موسیقی	۱۵۰۵۰۰۰		
		مترمربع	احداث موزه ها	۱۵۰۶۰۰۰		
		خانوار	آموزش و ارتقا، فرهنگ عمومی شهر	۱۵۰۷۰۰۰		
		غرفه	برگزاری نمایشگاه‌های هنری	۱۵۰۸۰۰۰		
		هکتار	تهیه طرح های هادی/جامع/تفصیلی	۱۶۰۱۰۰۰	تهیه طرح‌های توسعه و برنامه‌ریزی شهری	۱۶۰۰۰۰۰
		هکتار	تهیه نقشه بهنگام شهری	۱۶۰۲۰۰۰		
		تعداد	تهیه برنامه ریزی استراتژیک/میان مدت و کوتاه مدت	۱۶۰۳۰۰۰		
		تعداد	تهیه طرح ها و پروژه های موضوعی و موضعی برنامه ریزی شهری	۱۶۰۴۰۰۰		
		تعداد	صدور پروانه ساختمانی	۱۷۰۱۰۰۰	نظارت و کنترل ساختمان	۱۷۰۰۰۰۰
		تعداد پلاک	ممیزی املاک	۱۷۰۲۰۰۰		

پیش بینی سال ۱۳۸۹	عملکرد نه ماهه ۱۳۸۸	واحد	عنوان خدمت (خروجی)	کد	برنامه	کد
		تعداد پرونده	بررسی مسایل کمیسیون ماده صد	۱۷۰۳۰۰۰		
		نفر/ ساعت	نظارت بر ساخت وساز	۱۷۰۴۰۰۰		
		مترمربع	راه اندازی سیستم های اطلاعات جغرافیایی (GIS)	۱۸۰۱۰۰۰	توسعه فن آوری و اطلاعات	۱۸۰۰۰۰۰
		تعداد	پروژه های مشارکتی و سرمایه گذاری	۱۹۰۱۰۰۰	ایجاد درآمدهای پایدار	۱۹۰۰۰۰۰
		تن	فروش آسفالت	۱۹۰۲۰۰۰		
		تن	فروش مصالح	۱۹۰۳۰۰۰		

فرم شماره ۵ - پروژه های عمرانی و خدمات شهری

ارقام به هزار ریال

درصد پیشرفت فیزیکی پروژه تا پایان سال ۱۳۸۸	اعتبار مورد نیاز سالهای بعد از سال ۱۳۸۹	اعتبار ریالی مورد نیاز در سال ۱۳۸۹	اعتبار ریالی مصوب سال ۱۳۸۸	عملکرد ریالی قبل از سال ۱۳۸۸	برنامه عملیاتی			سال خاتمه	سال شروع	نوع پروژه*	شرح برنامه / خدمت (خروجی) / پروژه	شماره طبقه بندی
					هزینه واحد به ریال	هدف کمی	واحد سنجش					

* نوع پروژه شامل امانی و پیمانی می باشد.

فرم شماره ۶ - چارچوب سند بودجه عملیاتی شهرداری

اهداف راهبردی	برنامه	عنوان خدمت (خروجی)	واحد سنجش	هدف کمی در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ریال)	اعتبار مورد نیاز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ریال)
	مدیریت پسماندهای شهری	رفت و روب شهری	مترمربع			
		جمع آوری و حمل زباله	تن			
		دفع پسماندهای شهری	تن			
		بازیافت پسماندهای شهری	تن			
بهبود محیط و فضای شهری	توسعه و نگهداری فضای سبز	آموزش شهروندان	خانوار			
		احداث و توسعه فضای سبز	مترمربع			
		نگهداری فضای سبز	مترمربع			
زیباسازی شهری	زیباسازی شهری	حفاری، لایه روبي و شناسایی چاهها	حلقه چاه			
		اجرا و نصب مبلمان شهری	تعداد			
		نگهداری مبلمان شهری	تعداد			
		نصب تابلوهای تبلیغاتی	مترمربع			
		پاکسازی و مناسب سازی فضاهای عمومی شهری	مترمربع			
		نصب تابلوهای اطلاع رسانی	تعداد			
		نصب تزئینات شهری در ایام خاص	مترمربع			

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف کمي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نیاز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)	
	کاهش آلودگي هوا	احداث مراکز معاینه فني خودروها	تعداد خطوط				
		احداث مراکز معاینه فني موتور سيکت	تعداد خطوط				
		احداث ایستگاههاي سنجش آلودگي هوا	ایستگاه				
		نگهداري ایستگاههاي سنجش آلودگي هوا	ایستگاه				
بهبود محیط و فضاي شهري	بهداشت عمومي شهر	احداث سرویس بهداشتي عمومي	چشمه				
		مبارزه با حیوانات ناقل بیماری	تعداد				
		آموزش شهروندان	خانوار				
		احداث کشتارگاه	مترمربع				
			نگهداري کشتارگاه	مترمربع			
			دفن اموات	نفر			
			نوسازي بافتهاي فرسوده	مترمربع			
			حفظ و نوسازي اماکن تاريخي	مترمربع			
ساماندهي امور صنفی	ساماندهي امور صنفی	ساماندهي مشاغل شهري	تعداد شغل				
		احداث و تکمیل بازار روز	غرفه				
		احداث و تکمیل میادین میوه و تره بار	مترمربع				
		نگهداري مراکز میوه و تره بار و بازار روز	مترمربع				

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف كمّي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نياز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)
	كاهش حوادث آتش سوزي	انجام عمليات امداد و نجات	ساعت			
		آموزش ايمني و آتش نشاني شهروندان	خانوار			
		انجام عمليات اطفاء حريق	ساعت			
ارتقاء سطح ايمني شهري	هدايت آبهاي سطحي	احداث و تكميل كانالهاي دفع آبهاي سطحي	مترطول			
		احداث ديوار سنگي رودخانهها	مترطول			
		نگهداري كانالهاي دفع آبهاي سطحي و مسيلها	مترطول			
		بهسازي مسيلهاي رودخانهها، لايه روبي و پوشش آنها	مترمربع			
بهبود عبور و مرور شهري	روان سازي عبور و مرور	احداث زيرگذر عابر پياده	مترمربع			
		احداث پل عابر پياده	مترمربع			
		احداث پل سواره رو	مترمربع			
		احداث زيرگذر سواره رو	مترمربع			
		نصب تابلوها و علائم عمودي ترافيكی	مترمربع/تعداد			
		نصب سرعتگاهها	تعداد			

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف كمّي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نیاز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)	
		احداث پارکینگ‌های عمومي	خودرو				
		احداث پارکینگ‌های حاشیه‌اي	مترمربع				
		اجرای خطکشی‌های طولی	مترطول				
		اجرای خطکشی‌های عرضی	مترمربع				
		تجهیز سامانه چراغ‌های راهنمائي	تعداد چراغ				
		احداث پایانه‌های بین شهری	مترمربع				
		اصلاح هندسی معابر و تقاطع‌های موجود	تعداد تقاطع				
		توسعه و تجهیز طرح کارت پارک	تعداد خودرو				
		برف‌روبی	مترمربع ساعت				
		نگهداری پایانه‌های بین شهری	مترمربع				
		راه‌اندازی سیستم هوشمند کنترل ترافیک	تقاطع				
		شن‌ریزی معابر	تن / روز				
		آموزش فرهنگ ترافیک	خانوار				
		توسعه حمل و نقل عمومي	جابجایی مسافر با اتوبوس شهری	نفر			
			جابجایی مسافر با مینی‌بوس شهری	نفر			

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف کمي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نیاز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)
ارتقاء سطح سلامت و فرهنگ شهروندي	احداث و توسعه معابر و خيابانها	جابجايي مسافر با قطار شهري	نفر / روز			
		جابجايي مسافران با تاکسي	نفر			
		جدول کشي معابر	مترطول			
		زيرسازي و آسفالت معابر	مترمربع			
		روکش آسفالت	مترمربع			
	توسعه اماکن ورزشي	پياده‌روسازي	مترمربع			
		توسعه پياده‌راهها و مسير دوچرخه	مترطول			
		احداث زمين‌هاي ورزشي و همگاني	مترمربع			
		نگهداري زمين‌ها و اماکن ورزشي	مترمربع			
		احداث نمازخانه‌ها	مترمربع			
توسعه فرهنگ و اماکن فرهنگي و هنري	احداث فرهنگ‌سرا و خانه‌هاي فرهنگي و نگارخانه‌ها	مترمربع				
	احداث کتابخانه‌ها و قرائت خانه‌ها	مترمربع				
	نگهداري اماکن فرهنگي (فرهنگ‌سرا و ...)	مترمربع				
	احداث سالن‌هاي سينما و تئاتر و موسيقي	مترمربع				
	احداث موزه‌ها	مترمربع				

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف كمي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نياز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)		
ارتقاء و مديريت و برنامه ريزي شهري		آموزش و ارتقاء فرهنگي عمومي شهر	خانوار					
		برگزاري نمايشگاههاي هنري	غرفه					
	تهيه طرحهاي توسعه و برنامه ريزي شهري	تهيه طرحهاي هادي / جامع / تفصيلي	هكتار					
			هكتار					
		تهيه برنامه ريزي استراتژيك / ميان مدت و كوتاه مدت	تعداد					
			تعداد					
		نظارت و كنترل ساختمان	صدر پروانه ساختماني	تعداد				
				تعداد پلاك				
	تعداد پرونده							
	نفر / ساعت							
	توسعه فناوري و اطلاعات	ايجاد درآمدهاي پايدار	راه اندازي سيستمهاي اطلاعات جغرافيايي	مترمربع				
			پروژههاي مشاركتي و سرمايه گذاري	تعداد				
			فروش آسفالت	تن				

اهداف راهبردي	برنامه	عنوان خدمت (خروجي)	واحد سنجش	هدف كمّي در سال ۱۳۸۹	بهاء تمام شده هر واحد خدمت (ارقام به هزار ريال)	اعتبار مورد نياز سال ۱۳۸۹ (ارقام به هزار ريال)
		فروش مصالح	تن			

ج- جدول کلان وضعیت بودجه عملیاتی شهرداری

پیش بینی سال ۱۳۸۹	مصوب سال ۱۳۸۸	هزینه اهداف راهبردی	پیش بینی سال ۱۳۸۹	مصوب سال ۱۳۸۸	سرفصل درآمدها
		بهبود محیط و فضای شهری ارتقاء سطح ایمنی شهری بهبود عبور و مرور شهری ارتقاء سطح سلامت و فرهنگ شهروندی ارتقاء مدیریت و برنامه ریزی شهری			درآمد های ناشی از عوارض عمومی درآمد های ناشی از عوارض اختصاصی بهای خدمات و درآمد های موسسات انتفاعی شهرداری درآمد های حاصله از وجوه و اموال شهرداری کمک های اعطایی دولت و سازمانهای دولتی اعانات و هدایا و دارایی ها سایر منابع تامین اعتبار
		جمع کل			جمع کل

د- دستورالعمل نحوه محاسبه قیمت تمام شده فعالیت ها و خدمات

شهرداری

۱ - تعاریف

۱-۱- خدمت : خروجی یا نتایج مورد انتظار از فعالیت‌های مستقیم و غیر مستقیم (عملیاتی و پشتیبانی) شهرداری است که با استانداردهای کیفی مشخص عرضه می‌شود مانند رفت و روب شهری، فضای سبز ، بازار روز ، ساماندهی مشاغل شهری و...، فهرست کامل خدمت ها (خروجی‌ها) در فرم شماره ۴ آورده شده است .

۱-۲- فعالیت : يك یا چند اقدام مشخص است که به صورت مستقیم (فعالیت عملیاتی) و غیرمستقیم (فعالیت پشتیبانی) منجر به ارائه خدمت در جهت تحقق اهداف کمی تعیین شده سالانه می‌شود . منظور از فعالیت عملیاتی آن دسته از فعالیت ها می باشند که مستقیماً منجر به عرضه خدمت می شوند مانند فعالیت جمع آوری زباله ، فعالیت لایروبی چاه ها ،... منظور از فعالیت پشتیبانی، آن دسته از فعالیت ها می باشند که مسئولیت پشتیبانی از فعالیت های عملیاتی را عهده‌دار می باشند و مستقیماً منجر به عرضه خدمت نمی شوند مانند فعالیت دبیرخانه ، حراست، حقوقی... فعالیت ها (پشتیبانی و عملیاتی) کمیت‌پذیر بوده و منابع مورد نیاز آن از محل اعتبارات بودجه‌ای تأمین می‌شود . فهرستی از اهم فعالیت های عملیاتی و پشتیبانی در فرم شماره ۲ آورده شده است. فعالیت‌ها باید نمایانگر فعالیت‌های عمده سازمان باشند و از نوشتن فعالیت‌های جزئی خودداری گردد. برای مثال فعالیت هایی نظیر شرکت در جلسات، بررسی درخواست اعطای گروه استخدامی، درج مأموریت، درج مرخصی استحقاقی یا استعلاجی که در واحد کارگزینی انجام می‌شود؛ علاوه بر این که میزان اعتبار ناچیزی را به خود اختصاص می‌دهند از اهمیت کمی برای مدیریت فعالیتها برخوردار بوده و در زمره فعالیت‌های جزئی قرار می‌گیرند و لذا لازم نمی‌باشد که در فعالیت‌های عملیاتی و یا پشتیبانی آن خدمت لحاظ گردند. با منظور نمودن يك عنوان فعالیت اصلی که دربرگیرنده تمامی فعالیت‌های مذکور باشد، می‌توان مدل هزینه‌ای شهرداری را طراحی نمود.

۱-۳- قلم هزینه (منبع): اقلام یا منابع هزینه، اقلامی هستند که از آنها به منظور انجام فعالیت‌ها و تولید خدمت استفاده می‌شود و بابت استفاده از آنها پرداخت صورت می‌گیرد مانند نیروی انسانی، مواد اولیه، ملزومات مصرفی، آب، برق، مصالح فهرست سرفصل اقلام هزینه در فرم شماره ۱ آورده شده است.

۱-۴- هزینه: پرداخت‌هایی است که بابت به کارگیری اقلام یا منابع هزینه صورت می‌گیرد و در دو عنوان کلی طبقه بندی می‌شوند: مستقیم و غیر مستقیم.

۱-۴-۱- هزینه‌های مستقیم:

شامل:

- هزینه حقوق و دستمزد مستقیم: هزینه‌های است که بابت حقوق و دستمزد و پاداش و .. که به جبران خدمات کارکنان شاغل در فعالیت‌های صرفاً عملیاتی پرداخت می‌شود.
- هزینه مواد و ملزومات مستقیم: هزینه‌هایی است که بابت مواد و ملزومات مصرفی مانند، مصالح، آسفالت، بذر، کود، کاغذ، خودکار، آب، برق، و... که مستقیماً برای انجام فعالیت‌های عملیاتی مورد استفاده قرار می‌گیرد، پرداخت می‌شود. فهرست فعالیت‌های عملیاتی در فرم شماره ۳ آورده شده است.
- هزینه‌های خدمات قراردادی (برون سپاری): هزینه خرید خدماتی که از طریق انعقاد قرارداد با بخش غیردولتی تولید و ارائه می‌شود. نظیر قراردادهای عرضه خدمات رفت و روب شهری.

۱-۴-۲- هزینه‌های غیر مستقیم:

کلیه هزینه‌هایی است که بین چند فعالیت عملیاتی مشترک است و یا مربوط به يك یا چند فعالیت پشتیبانی می‌باشند. این نوع هزینه‌ها عبارتند از:

- هزینه حقوق و دستمزد غیرمستقیم : هزینه‌های است که بابت حقوق و دستمزد و پاداش نیروی انسانی شاغل در **فعالیت‌های پشتیبانی** پرداخت می‌شود .

- سایر هزینه‌های غیر مستقیم : هزینه‌هایی است که بابت مواد و ملزومات مصرفی در بخش **پشتیبانی** مانند آب، برق، گاز، تلفن، تعمیر و نگهداری ساختمان‌ها، تأسیسات، هزینه استهلاک، و... پرداخت می‌گردد. فهرست فعالیت‌های پشتیبانی در فرم شماره ۲ آورده شده است .

تبصره - برای سازمان‌ها و موسسات وابسته به شهرداری ، هزینه‌های ستاد مرکزی شهرداری که در ارتباط با سازمان و موسسه مربوطه انجام می‌شود جزء هزینه‌های غیرمستقیم برای آن سازمان محسوب می‌شود .

۱-۵-۵- محرك‌ها

۱-۵-۱ - محرك منابع : عامل تحريك کننده منبع هزینه که موجب افزایش یا کاهش در میزان استفاده هر فعالیت از منبع مورد نظر می‌شود مانند محرك نفر ساعت برای هزینه حقوق و دستمزد و یا محرك متر مربع فضای سبز برای مواد مصرفی . به عنوان مثال افزایش مساحت فضای سبز (بر حسب متر مربع) محرك افزایش هزینه‌های مربوط به منبع هزینه مانند دستمزد و مواد مصرفی می‌شود .

۱-۵-۲- محرك فعالیت: عامل تحريك کننده هزینه هر فعالیت که نشان‌دهنده میزان تقاضای هر واحد خدمت از فعالیت‌ها است مانند محرك مترمربع برای فعالیت خاکبرداری یا محرك تعداد کارکنان برای فعالیت صدور فیش حقوق . به عنوان مثال افزایش تعداد کارکنان موجب افزایش تقاضا برای " فعالیت صدور فیش حقوق " می‌شود .

۱-۶- بهای تمام شده خدمت و فعالیت : حاصل تخصیص و تجمیع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم در يك فعالیت یا خدمت است .

۲ - محاسبه بهای تمام شده فعالیت‌ها و خدمات

به منظور محاسبه قیمت تمام شده انواع خدمات شهری ، مجموعاً ۴ نوع جدول اصلی مورد استفاده قرار می گیرد . هرکدام از این چهار نوع جدول ، وابسته به گستردگی سازمانی و حیطه خدماتی که هر شهرداری ارائه می دهد می تواند بالغ بر دهها جدول باشد . عناوین جداول چهار گانه عبارتند از :

۱- جدول نوع ۱ ، جدول تعیین سهم همه فعالیت ها (اعم از عملیاتی یا پشتیبانی) از هر قلم (منبع) هزینه .

۲- جدول نوع ۲ ، جدول تعیین سهم همه " فعالیت های عملیاتی " از هر " فعالیت پشتیبانی .

۳- جدول نوع ۳ ، تعیین سهم همه " خدمت ها یا خروجی ها " از هر " فعالیت عملیاتی .

۴- جدول نوع ۴ ، تعیین میزان سهم بری هر " خدمت یا خروجی از همه " فعالیت های عملیاتی مرتبط و متناسب .

توضیحات مربوط به انواع جداول ۴ گانه به شرح زیر می باشد :

جدول نوع ۱ - در این جدول سهم هر فعالیت (اعم از عملیاتی یا پشتیبانی) از هر قلم (منبع) هزینه مشخص می گردد . به عنوان مثال سهم هزینه های " فعالیت عملیاتی دفن زباله " و یا " فعالیت پشتیبانی آموزش کارکنان " از هر قلم از اقلام هزینه ، مانند نیروی انسانی ، مواد ، سوخت و... تعیین می گردد . به عبارت دیگر کل هزینه های صورت گرفته در هر قلم (منبع) هزینه ، بین کلیه فعالیت های عملیاتی و پشتیبانی بر مبنای ضرائب معین شده توزیع می گردد . تعداد جداول فرعی این نوع جدول به تعداد اقلام (منبع) هزینه می باشد .

جدول نوع ۲ - در این جدول سهم همه " فعالیت های عملیاتی " از هر " فعالیت پشتیبانی " مشخص می گردد . به عنوان مثال سهم هزینه های " فعالیت عملیاتی دفن زباله " از فعالیت های مختلف پشتیبانی مانند فعالیت کارگزینی ، فعالیت امور حقوقی ، فعالیت روابط عمومی و... تعیین می گردد . به عبارت دیگر هزینه های صورت گرفته در فعالیت های پشتیبانی بین کلیه فعالیت های عملیاتی بر مبنای ضرائب معین شده توزیع می گردد . تعداد جداول فرعی این نوع جدول به تعداد فعالیت های پشتیبانی می باشد . در این جدول کلیه فعالیت های عملیاتی در جریان که پوشش دهنده کلیه اقدامات

انجام شده در شهرداری می باشد ، خلاصه و آورده شده است . در این جدول جمع کل همه اقلام هزینه (منبع) موجود به **صورت مستقیم یا غیر مستقیم** (از طریق توزیع هزینه فعالیت های پشتیبانی روی فعالیت های عملیاتی) مستتر است . ارقام هزینه کل درج شده نیز نشان دهنده هزینه تمام شده هر فعالیت عملیاتی می باشد .

جدول نوع ۲ - در این جدول سهم همه "**خدمات ها یا خروجی ها**" از هر "**فعالیت عملیاتی**" مشخص می گردد . به عنوان مثال سهم "**خدمات دفع پسماندهای شهری**" و یا "**خدمات بازیافت پسماندهای شهری**" از هزینه تمام شده هر فعالیت عملیاتی مانند هزینه "**فعالیت عملیاتی دفن زباله**" مشخص می گردد . به عبارت دیگر هزینه های صورت گرفته در هر فعالیت عملیاتی ، بین کلیه خدمات ها و یا خروجی ها بر مبنای ضرائب معین شده توزیع می گردد. تعداد جداول فرعی **این نوع جدول** به تعداد فعالیت های عملیاتی می باشد . ارقام مربوط به هر فعالیت عملیاتی در این جدول از جدول شماره ۲ منتقل می شود .

جدول نوع ۴ - در این جدول میزان سهم بری هر "**خدمات یا خروجی**" از کلیه "**فعالیت های عملیاتی**" مرتبط و متناسب ، مشخص می گردد . به عنوان مثال سهم "**فعالیت عملیاتی دفن زباله**" و "**فعالیت عملیاتی جمع آوری و حمل زباله**" و سایر فعالیت های عملیاتی مرتبط در "**خدمات دفع پسماندهای شهری**" و یا "**خدمات بازیافت پسماندهای شهری**" مشخص می گردد . به عبارت دیگر هزینه های صورت گرفته در انواع مختلف فعالیت های عملیاتی مرتبط و متناسب، روی هر خدمت و یا خروجی مرتبط بر مبنای ضرائب معین شده توزیع می گردد . تعداد جداول فرعی **این نوع جدول** به تعداد خدمت ها (خروجی ها) می باشد .

**جدول نوع يك - توزيع هزینه هر قلم از اقلام هزینه (منبع) بین
فعالتهای عملیاتی و پشتیبانی**

نام قلم هزینه (منبع) : نیروی انسانی یا سوخت یا مصالح یا.. واحد مجری : محرك منبع : متناسب با نوع قلم هزینه(منبع) تعريف مي شود مانند تعداد کارکنان ، نفر ساعت ، لیتر ، تن و... .			
کل هزینه محرك (هزار ریال)	کل کمیت محرك	نام فعالیت (عملیاتی / پشتیبانی)	
		فعالیت عملیاتی شماره ۱	نام فعالیت های عملیاتی
		فعالیت عملیاتی شماره ۲	
		فعالیت عملیاتی شماره ۳	
			جمع کل (فعالیت های عملیاتی)
		فعالیت پشتیبانی شماره ۱	نام فعالیت های پشتیبانی
		فعالیت پشتیبانی شماره ۲	
		فعالیت پشتیبانی شماره ۳	
			جمع کل (فعالیت های پشتیبانی)
			جمع کل (عملیاتی و پشتیبانی)

توضیح : هدف از تشکیل این جدول توزیع هزینه های اقلام هزینه (منبع) بین فعالیت های پشتیبانی و عملیاتی است . در این نوع جدول به ازاء هر قلم هزینه (منبع) مانند نیروی انسانی ، سوخت و... یک جدول تشکیل می شود ولی نام فعالیت های پشتیبانی و عملیاتی در هر جدول تغییری نمی کند. در جداول تشکیل شده سهم هر فعالیت عملیاتی و پشتیبانی از هر قلم هزینه برآورد می شود. در ستون هزینه و در مقابل هر فعالیت ، مبلغ کل هر قلم هزینه

(منبع) که به فعالیت مزبور اختصاص یافته، درج می شود. جمع کل کمیت محرک باید مساوی کل کمیت قلم هزینه (منبع) مورد استفاده شود . در ستون **کمیت محرک** ، تعداد و یا مقدار استفاده شده از هر قلم هزینه (منبع) ، درج می شود . برای محاسبه کمیت مورد استفاده در هر فعالیت می توان به دو طریق اقدام نمود :

۱ - در صورت سهولت محاسبه یا برآورد کمیت استفاده شده از هر قلم هزینه (منبع) و هزینه پرداخت شده برای آن ، عدد مربوطه مستقیماً در ستون کمیت محرک و هزینه محرک درج شود .

۲ - در صورت دشواری محاسبه یا برآورد کمیت مورد استفاده و هزینه پرداختی به دلایل گوناگون (به عنوان مثال استفاده از یک واحد قلم هزینه (منبع) در فعالیت های مختلف و..) می توان از فرمول زیر استفاده نمود :

$$\text{میزان کمیت محرک در هر فعالیت} * = \frac{\text{جمع کل اعتبار قلم هزینه (منبع)}}{\text{جمع کل کمیت محرک}} = \text{کل هزینه محرک در هر فعالیت}$$

جدول نوع دو - توزیع هزینه هرکدام از فعالیت‌های پشتیبانی به فعالیت‌های عملیاتی

واحد مجری :		نام فعالیت پشتیبانی: محرك :
کل هزینه محرك (هزار ریال)	کل کمیت محرك	نام فعالیت عملیاتی
		فعالیت عملیاتی شماره ۱
		فعالیت عملیاتی شماره ۲
		فعالیت عملیاتی شماره ۳
		جمع کل

توضیح : هدف از تشکیل این نوع جدول توزیع هزینه‌های فعالیت‌های پشتیبانی بین فعالیت‌های عملیاتی است . در این نوع جدول به ازاء هر **فعالیت پشتیبانی** مانند امور حقوقی یا کارگزینی یا آموزش یا ... یک جدول تشکیل می‌شود ولی نام فعالیت‌های عملیاتی در هر جدول تغییری نمی‌کند . در جداول تشکیل شده سهم هر فعالیت عملیاتی از هزینه‌های هر فعالیت پشتیبانی تعیین می‌شود . در ستون کل هزینه محرك و در مقابل هر فعالیت ، مبلغ اختصاص یافته به آن فعالیت عملیاتی (سهم برآورد شده از مبلغ کل فعالیت پشتیبانی موضوع آن جدول) ، درج می‌شود .

در ستون **کمیت محرك** ، میزان استفاده شده از هر فعالیت پشتیبانی ، درج می‌شود . جمع کل کمیت محرك باید مساوی کل کمیت فعالیت پشتیبانی شود .

برای محاسبه کمیت مورد استفاده از هر فعالیت پشتیبانی در هر فعالیت عملیاتی می‌توان به دو طریق اقدام نمود :

۱ - در صورت سهولت محاسبه یا برآورد کمیت استفاده شده و یا هزینه پرداختی ، عدد مربوطه مستقیماً در ستون کل کمیت محرک و کل هزینه محرک درج شود .

۲ - در صورت دشواری محاسبه یا برآورد کمیت مورد استفاده و هزینه پرداختی به دلایل گوناگون [به عنوان مثال استفاده از یک واحد قلم هزینه (منبع) در فعالیت های مختلف و...] می توان از فرمول زیر استفاده نمود :

$$\text{میزان کمیت محرک در هر فعالیت عملیاتی} * \frac{\text{جمع کل اعتبار فعالیت پشتیبانی از جدول شماره ۱}}{\text{جمع کل کمیت محرک}} = \frac{\text{کل هزینه محرک}}{\text{در هر فعالیت عملیاتی}}$$

معمولاً میزان کمیت محرک در این نوع جدول (جدول ۲) در هر فعالیت عملیاتی بر حسب درصد تخمین زده می شود .

جدول نوع سه - توزیع هزینه فعالیت های عملیاتی بین خدمات ها (خروجی ها)

نام فعالیت عملیاتی: محرک فعالیت :		واحد مجری:
کل کمیت محرک	کل هزینه محرک (هزار ریال)	خدمت (خروجی)
		خدمت شماره ۱ (محصول اجرای فعالیت عملیاتی)
		خدمت شماره ۲ (محصول اجرای فعالیت عملیاتی)
		خدمت شماره ۳ (محصول اجرای فعالیت عملیاتی)
		.....
		.....
		جمع کل

توضیح : هدف از تشکیل این جدول توزیع کل هزینه فعالیت های عملیاتی متناسب و مرتبط با کلیه خدمات های (خروجی ها) مربوطه می باشد . در این نوع جدول به **ازاء هر فعالیت عملیاتی** مانند "فعالیت عملیاتی دفن زباله" یک جدول تشکیل می شود و خدمات های (خروجی ها) متناسب و منتج از همان فعالیت در جدول درج می شود. در جداول تشکیل شده، سهم هر خدمت (خروجی) از هزینه های هر فعالیت عملیاتی متناسب و مرتبط برآورد می شود . ممکن است در این جدول هزینه کل بعضی از فعالیت های عملیاتی ، تماماً به یک خدمت اختصاص یابد و یا حداکثر بین دو یا چند خدمت و نه تمام خدمت ها، توزیع شود . در ستون کل هزینه محرک و در مقابل هر خدمت، مبلغ اختصاص یافته به آن خدمت یا خروجی (سهم برآورد شده از مبلغ کل فعالیت عملیاتی موضوع آن جدول) ، درج می شود .

در ستون **کل کمیت محرک** ، میزان استفاده شده از هر فعالیت عملیاتی ، درج می شود . جمع کل کمیت محرک باید مساوی کل کمیت فعالیت عملیاتی مربوطه شود .

برای محاسبه کمیت مورد استفاده از هر فعالیت عملیاتی در هر خدمت (خروجی) می توان به دو طریق اقدام نمود :

۱ - در صورت سهولت محاسبه یا برآورد کمیت استفاده شده ، عدد مربوطه مستقیماً در ستون کل کمیت محرک و کل هزینه محرک درج شود .

۲ - در صورت دشواری محاسبه یا برآورد کمیت مورد استفاده و هزینه پرداختی به دلایل گوناگون (به عنوان مثال استفاده از یک فعالیت در خدمات های مختلف و...) می توان از فرمول زیر استفاده نمود :

کل اعتبار هر فعالیت عملیاتی (شماره ۲، ۱ ..)

از جدول شماره ۲

$$\text{میزان کمیت محرک در هر خدمت} * = \frac{\text{کل هزینه محرک در هر خدمت}}{\text{جمع کل کمیت محرک}}$$

جدول نوع چهار - اختصاص هزینه انواع فعالیت‌های عملیاتی به هر خدمت (خروجی) یا محاسبه هزینه تمام شده هر خدمت

نام خدمت :	
کل هزینه (هزار ریال)	فعالیت
	فعالیت عملیاتی شماره ۱
	فعالیت عملیاتی شماره ۲
	فعالیت عملیاتی شماره ۳
	.....
	هزینه خدمات برون سپاری.....
	جمع کل (هزینه تمام شده خدمت)

توضیح : این جدول با سه جدول فوق دارای تفاوت مهمی می باشد . در سه جدول قبلی کل هزینه هر فعالیت ذکر شده در عنوان جدول ، بین فعالیت های ذکر شده در متن جدول توزیع می گردید . در حالی که در این جدول ، جمع مقادیر هزینه هر فعالیت عملیاتی مندرج در متن جدول ، هزینه تمام شده هر خدمت (خروجی) عنوان جدول را تشکیل می دهد . به عبارت دیگر در این جدول ابتدا مقادیر جزئی در متن جدول آورده شده و از جمع آنها ، عدد کلی برای خدمت (خروجی) مندرج در عنوان جدول حاصل می شود . همچنین ارقام مربوط به هر فعالیت عملیاتی ذکر شده در جدول فقط بخشی از هزینه آن فعالیت عملیاتی می باشد و نه تمام آن . هدف از تشکیل این نوع جدول توزیع کل هزینه های همه فعالیت عملیاتی بین کلیه خدمت ها (خروجی ها) می باشد . در این نوع جدول به ازاء هر خدمت (خروجی) مانند دفع پسماندهای شهری یک جدول تشکیل می شود ولی نام فعالیت های عملیاتی در هر جدول تغییری نمی کند . ارقام مربوط به فعالیت های کاملاً نامتناسب با خدمت درج شده در عنوان جدول می تواند صفر باشد . در جداول تشکیل شده سهم هر خدمت (خروجی) از هزینه های هر فعالیت عملیاتی برآورد می شود .

در ستون کل هزینه محرک و در مقابل هر فعالیت ، مبلغ اختصاص یافته به آن خدمت یا خروجی (سهم برآورد شده از مبلغ کل فعالیت عملیاتی موضوع آن جدول) ، درج می شود .

در ستون **کل کمیت محرک** ، میزان استفاده شده از هر فعالیت عملیاتی برای تولید خدمت (خروجی) درج می شود (می تواند بر حسب درصد بیان شود) . در این جدول ، جمع کل کمیت محرک با عدد از قبل تعیین شده ای **مقایسه نمی شود**.

برای محاسبه کمیت مورد استفاده از هر فعالیت عملیاتی در هر خدمت (خروجی) می توان به دو طریق اقدام نمود :

۱ - در صورت سهولت محاسبه یا برآورد کمیت استفاده شده، عدد مربوطه مستقیماً در ستون کل کمیت محرک و کل هزینه محرک درج شود .

۲ - در صورت دشواری محاسبه یا برآورد کمیت مورد استفاده و هزینه پرداختی به دلایل گوناگون (به عنوان مثال استفاده از یک فعالیت در خدمت های مختلف و...) می توان از فرمول زیر استفاده نمود:

جمع کل هزینه های محرک کلیه فعالیت های عملیاتی مندرج در جدول = هزینه تمام شده هر خدمت = کل هزینه محرک در هر خدمت

۳ - سایر موارد

۱-۳- مبنای محاسبه در پرداخت ها، حقوق و مزایای قانونی دوره مالی می باشد.
۲-۳- استهلاك کلیه تجهیزات، ساختمان ها، تأسیسات و ماشین آلات (کالاهای سرمایه ای بادوام) جزء اقلام هزینه (منبع) قرار می گیرد.

نکته- ارزش تجهیزات، ساختمان ها، تأسیسات و ماشین آلات برای محاسبه استهلاك بر مبنای برآورد بهای روز آنها و نرخ استهلاك بر مبنای نسبت های مندرج در قانون مالیات های مستقیم محاسبه می شود.